

ПАМ'ЯТІ КОЛЕГІ

Пам'яті Ірини Ериківни Бекешкіної

20 березня 2020 року пішла від нас наша колега — Ірина Ериківна Бекешкіна, відомий український соціолог, кандидат філософських наук, старший науковий співробітник відділу соціально-політичних процесів Інституту соціології НАН України.

Ірина Бекешкіна народилася 4 лютого 1952 року у м. Івдель Свердловської області (РРФСР) у сім'ї, де батько та дід були військовими. З дитинства Ірина мріяла стати акторкою, однак наявність аналітичного розуму зрештою спрямувала її на шлях вченої. Закінчивши школу із золотою медаллю, вона вступила на філософський факультет Київського держуніверситету імені Т.Г. Шевченка, де конкурс був 10 осіб на місце серед тих, хто поступав без стажу. У 1974 році закінчила університет із червоним дипломом, однак, не будучи членом партії, не могла тоді залишитися працювати в університеті, як і не могла одразу вступити до аспірантури Інституту філософії АН УРСР. Тому вона спочатку працювала науковим редактором журналу “Філософська думка”, де познайомилася з відомими філософами України, зокрема із М.В. Поповичем та С.Б. Кримським. Згодом вона перейшла до відділу соціальної психології, де опановувала нову дисципліну та готувала кандидатську вже за цим напрямком. Закінчивши аспірантуру, від 1977 року почала працювати молодшим науковим співробітником Інституту філософії АН УРСР. У 1983 році захистила кандидатську дисертацію на тему “Структура особистості” (спеціальність: соціальна філософія та філо-

софія історії). В Інституті соціології НАН України працювала від самого його заснування – з 1990 року на посаді старшого наукового співробітника.

Поряд із цим від 1996 року І. Бекешкіна була заступником директора Фонду “Демократичні ініціативи”, з 2001 року – його науковим керівником, а з 2010 року – директором.

Упродовж усіх років своєї діяльності І. Бекешкіна тримала руку на пульсі громадської думки за часів трансформацій українського суспільства. Вона стала визнаним фахівцем із вивчення електоральної поведінки, проблем демократизації та розвитку громадянського суспільства.

Ірина Бекешкіна вела активну громадську роботу з поширення соціологічних знань. Її публічна діяльність вражала кількістю виступів на міжнародних конференціях, круглих столах й у ЗМІ. Вона часто бувала у світових столицях, де гідно представляла здобутки України у громадянській сфері. В останні роки свого життя вона керувала низкою проектів, пов'язаних із розвитком громадянського суспільства, підтримкою важливих реформ та мирного процесу на Донбасі.

Вкрай важливою була її експертна діяльність з інтерпретації результатів численних опитувань громадської думки, коли вона могла сміливо викривати фальшовані опитування. Її метою було навчити журналістів відрізняти справжні дослідження від несправжніх. Така інтенсивна праця була вельми помітною в Україні, і як публічний соціолог вона стала загальнонаціональним авторитетом. Вона неодноразово потрапляла до списку 100 найвпливовіших жінок України за версією різних журналів.

Упродовж життя І. Бекешкіна вирізнялася волелюбністю, самостійністю та надзвичайним оптимізмом. В інтерв'ю тижневику “Дзеркало тижня” вона сказала: “Поки ми живі, нічого не вирішено остаточно. Це – мій девіз”. Її допитливість та комунікабельність давали змогу підтримувати взаємодію з великою кількістю науковців, політиків, громадянських активістів та звичайних людей, які мали за честь бути знайомими з нею. Ця публічна діяльність підживлювала її фантастичну енергійність та інтерес до навколишнього світу – “Мені дуже цікаво жити”.

Життя Ірини Еरिकівни обірвалося у часи складних випробувань для всього людства. Її мужність і працьовитість мають надихати людей на подолання всіляких труднощів.

Світла їй пам'ять.

*Відділ соціально-політичних процесів
Інституту соціології НАН України*